

Felolós szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajcár.
 (4 fillér)
 Kéziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, PÉNTEK, 1909. FEBRUÁR 5.

ÖTÖDIK ÉVFOLYAM. — 28. SZÁM.

Előfizetési árak.
 KASSÁN:
 Egész évre . . . 14.— K
 Fél évre . . . 7.— „
 Negyed évre . . . 3.50 „
 Egy órára . . . 1.20 „
 VIDÉKEN:
 Egész évre . . . 20.— K
 Kiadóhivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetések petit sor szá-
 mítással díjszabás szerint

A harmonikus fejlesztés.

Kassa, febr. 4.

A szegedi munkásbiztosító pénz-
 tár palotája felavatásánál jelen volt
 Szierényi József kereskedelmi állam-
 titkár. Mint ilyenkor szokás, pohár-
 köszöntőkben nem volt hiány. Egy
 pohárköszöntő, a Szierényi beszéde
 azonban áttört a lokális érdekesség
 határait s figyelmet kér az ország
 közvéleménye előtt. Szierényi beszé-
 dében ugyanis a legaktuálisabb thé-
 mákat pendítette meg, szólott a mező-
 gazdasági és ipari érdekek egymásra
 hatásáról.

Ma igen kedvelt vesszőparipája
 egyeseknek, e két fontos gazdasági
 szervünket úgy tüntetni fel, mintha
 az agrár és merkantil érdekek disz-
 harmoniában volnának egymással. A
 merkantil táborban az agrár érdekek
 istápolásának tultengését panaszolják,
 míg a gazdatársadalomból nem egy-
 szer hangzik fel, hogy a kormány
 iparfejlesztő politikát üz s mostohán
 bánik a mezőgazdasággal. Ahol két
 oldalon oly hasonló modorban két
 panasz, az eredőt biztosan meg lehet
 huzni. Ezt az eredőt huzta meg Szie-
 rényi szegedi pohárköszöntőjében,
 megállapítván azt a tételt, hogy ha-
 mis az olyan politika, mely egyik
 vagy másik osztály tönkretételére
 törekednek. *A mai kormány a har-
 monikus fejlesztést üzte ki e tekintet-
 ben program gyanánt.*

Az ország most éli gazdasági ön-
 tudatra ébredésének korszakát. A kez-
 det elején vagyunk, annak az erő-
 gyűjtésnek, melyet a külföldi államok
 évszázados, konzekvens munkával
 megalapoztak. A népek gazdasági ver-
 senyében, kezdetleges ami pozíciónk,
 s igen nagy idő, s még nagyobb er-
 nyedetlen munka, nehézségektől vissza
 nem riadó kitarás kell ahhoz, hogy
 ne csak agrár, hanem ipari állam le-
 gyünk. Manapság, amikor a gazda-
 sági önállóságra törekszünk, egyik
 irányzatban sem szabad diszharmoniat
 kelteni. Alkotás vár reánk, minő lesz
 az, ha egyik kezünket lekötve tart-
 juk. Teljes ember végezhet csak tel-
 jes munkát, az ország két kezének,

az agrár és merkantil kéznek, nem
 ellenséges ökölbe kell szorulni, ha-
 nem barátilag egymást segitenie kell.

A mezőgazdaság és az ipar s ke-
 reskedelem szervi összefüggésben ál-
 lanak egymással. Egy pusztán mező-
 gazdaságot üző országból lehetetlen
 annak pénzügyi szükségleteit kielégi-
 teni. A terhek folyvást nőnek s a
 föld hozadéka tul nem csigázható. A
 gazdasági erőviszonyok kiegyenlítését
 az ipar és kereskedelem teszi, mely
 a nyers terménynek földolgozásával
 új értéket hoz a forgalomba. Nem-
 zetgazdasági érdek, hogy a merkantil
 és agrár érdek harmoniába olvadjon
 össze. Az ipari merkantil politika az,
 — mondja Szierényi — hogy az ag-
 rárizmus erős alapja legyen az ipari
 fejlődésnek. Erősíteni kell a vidéki
 gazdálkodó lakosságot, hogy egyrészt
 a mind jobban szaporodó iparos la-
 kosság részére termeljen, másrészt
 pedig, hogy a maga fogyasztó képe-
 ségében növeltesék. A mezőgazda-
 ságnak ily irányu fejlesztése, első-
 rangu ipari érdek. Aki ez ellen vét, a
 nemzet érdekét támadja és kárhozza-
 tandó munkát végez.

Napirenden a fuzió.

Egység az osztrákkal szemben.

Budapest, febr. 4.

(Fővárosi tudósítónktól.) Egészen vá-
 ratlanul újra aktuálisá vált a fuzió ügye. A
 képviselőház folyosóján egyébről alig volt
 szó. A beszélgetések azt a bizonyosságot
 keltek, hogy a mértékadó politikusok egyál-
 talában nem idegenkednek a fuzió eszméjé-
 től s éppen csak a kivitel módjáról eltérők
 még nézeteik. A függetlenségi párt emberei
 azt szeretnék, ha az alkotmánypárt beleol-
 vadna a függetlenségi pártba, az alkotmány-
 párt vezető személyiségei pedig *új pártala-
 kulás* utján szeretnék megoldani a kényes
 kérdést.

Az osztrák annexió-bizottságban el-
 hangzott támadások s az osztrákoknak a
 bankkérdésben elfoglalt ridegen visszautá-
 sító magatartása vetették föl az *egységes
 állásfoglalás* szükségességét. Egységes ál-
 lásfoglalás pedig, így mondta ezt az élén-
 ken vitatkozó képviselőknek a függetlenségi
 párt egyik alelnöke, csak egységes pártala-
 kulással érhető el. A vitatkozásba később
 Nagy Emil, aki csak a napokban szállt
 sikra azért, hogy a függetlenségi párt vegye

át a kormányt, belevonta gróf *Andrássy*
 Gyula belügyminisztert.

— Lépjetek be, kegyelmes uram, a
 függetlenségi pártba — szólította meg, a
 mikor éppen el akart menekülni a vitatkozók
 elől.

A belügyminiszter komolyan vette a
 kérdést s nem tért ki előle:

— A kérdést így beállítani nem lehet
 — válaszolta. — A fuzióról azonban szive-
 sen fölveszem a tárgyalást, mert mindig
 hive voltam az egységes pártalakulásnak.

A miniszter nyilatkozata nyomán kü-
 lönféle s egyelőre ellenőrizhetetlen hírek ter-
 jednek el. Az egyik szerint, már folynak a
 komoly tárgyalások a fuzióról a miniszterek
 és a pártok egyéb vezérei között, *Wekerle*
Sándor miniszterelnök bankformulája (!)
 alapján, a melyhez tegnap megszerezte a
 király hozzájárulását. A másik, szintén ellen-
 őrizhetetlen hír szerint, a fuzióra azért van
 sürgős szükség, mert az osztrák képviselő-
 ház a magyar mintára legközelebb bankbi-
 zottságot küld ki a bankkérdés megvitató-
 sára és előkészítésére. A bizottság meg fogja
 hallgatni az összes osztrák kereskedelmi és
 iparkamarák véleményét a kartelbankról, az-
 tán, a mennyiben a kormányok a bankkérdés-
 ben megállapodásra nem jutnak, *küldött-
 séggé alakul át s tárgyalásokat kezd a ma-
 gyar bankbizottsággal.*

Annyi mindenesetre tény, hogy a fuzió
 ügye most már nem kerülhet le a napirend-
 ről. Ha pedig nem is voltak komoly tárgya-
 lások, a legközelebbi napokban mindenesetre
 megindulnak és pedig a *legbiztatóbb anspi-
 ciumok között.*

Pro Sicilia et Calabria.

Kassa akciója.

A délolaszországi katasztrófa hátrama-
 radottjainak segédkezésében az egész művelt
 világ szolidárisan jár el. Magyarországon is
 megalakult a segélyezés bizottsága *Wekerle*
Sándor, Kossuth Ferenc és Vassary Kolozs
 védnöksége alatt. A központi bizottság fel-
 hívására, ma megalakult Kassán a segély-
 bizottság helyi bizottsága. *Szalay* László
 főispán fogadó termében ma délelőtt 11 óra-
 kor ülés volt, melyen jelen voltak: *Berczely*
Jenő v. b. t. t. táblai elnök, *Puky* Endre dr.
 alispán, *Eder* Ödön polgármester, *Váczy*
József főkapitány, *Kriebel* Edgár dr. városi
 főjegyző, *Komjáthy* János szinigazgató,
Barta Lajos, *Lekly* Gyula, *Murányi* József
 és *Prosché* Ede szerkesztők.

A bizottság a tanácskozás során, arra a
 megállapodásra jutott, hogy két előadást
 rendez a színházban s annak tiszta jövedel-
 mét felajánlja a délolaszországi segélyakció-
 nak. A társadalomban való külön gyűjtést
 mellőzi, amennyiben a legtöbb testület kü-
 lön is felhívást kapott s már adományait el

Fiókok:
KASSA,
 Fő-utca 86. sz.
 Telefon 44. szám.
 és
MAROSVÁSÁRHELY.

Van szer. a t. háztulajdonosok tudomasára hozni, hogy Kassán állandó fiókot létesítettünk!

Becsey Antal és Tóth Jenő

okleveles gépészmérnökök

csatornázási, vízvezeték- és fűtésberendezési vállalata.

Központ: BUDAPEST, Baross-utca 21. sz. Interurban telefon 64-52.

Költségvetéssel és tervekkel díjtalanul szolgálunk.

Vízvezetési

és

csatornázási berendezések

jókarban tartása

évi átalányban

előnyös áron elfogadjatik.

is küldötte. Az első előadás a jövő hét közepén, valószínűleg szerdai napon lesz, a színházban, és pedig mérsékelt felemelt helyárak mellett. Az erre vonatkozó műsort a legközelebb közöljük. Az előadásnak kabaré jellege lesz s a többek között cigányversenyt is felölel. A második est szintén a színházban fog lejátszódni. *Bánó Jenő*, mexikói főkonzul tart vetített képekkel kísért előadást Mexikóról február hó 15-én délután 5 órakor. Ez alkalommal a helyárak a vasárnap délutáni mérsékelt színházi helyáraknak felelnek meg.

Bánó Jenő 15 évig élt Mexikóban. Előkelő sárosmezei család sarja, aki mint ültetvényes kezdte meg új életútját. Mihamar megnyerte Diar köztársasági elnök bizalmát s Miksa császár tragikus halála óta, ő az első mexikói főkonzul Budapesten. *Bánó Jenő* már több nagy vidéki városban tartott előadást, így a legutóbb Szegeden s tárgyának érdekességével mindenütt nagy érdeklődést keltett.

Kassa város nemesen érző közönségéről feltételezzük, hogy mindkét előadáson megtölti a nézőteret.

Társadalmi adó.

— Valami az egyesületekről. —

Tegye kezét az olvasó a szívére és mondja meg: hány egyesületnek tagja. Határozottan nem mindenki tud rá felelni? A legtöbb társulathoz való hozzátartozóságot csak akkor tudja és érzi, amikor a nyugtát hozzák. Mindenesetre azonban azt válaszolhatja: több együletnek a tagja, mint amennyit elbir, amennyiért lelkesedik s amennyire szüksége van. A társadalmi adó hovatovább meghaladja az állami és községi adókat. Középsorsu emberek 150—200 kor. fizetnek el tagdíjakban. Megengedjük, hogy valamennyi érdemes, pártolásra méltó, humánus, kulturális és közérdekű célok szolgálatára gurul, de mégis sok. S ugyanakkor, mikor az állami adót reformálják, a társadalmi adó kivetésénél is kellene enyhíteni.

Thaly Kálmán sürgeti ezt az igazságos adóreformot. A pozsonyi Toldy-kör legutóbbi közgyűlésén olyan beszédet mondott, a melynek Kassáról is, de majd minden vidéki városból szívesen és lelkesen fognak tapsolni.

Társadalmunkon végig nézve — mondta — ijesztő széttagoaltságot veszünk észre. A társadalom már nem bírja el a sok egyesületet, melyek mind tengődnek s melyeket az emberi hiúság, egyesek szereplési vágya hoz létre.

Thaly ez ellen a már-már krónikussá váló betegség ellen egy orvosszert tud. Azt, hogy a létező egyesületeknek legalább felét meg kell szüntetni s az így feloszlott egyesületeket be kell olvasztani más rokonszerű, több létjogosultsággal bíró együletekbe. Szerinte — s bizonyosan mások szerint is — ezek így többet tudnának tenni.

Ez igazán okos, szép beszéd. De egy a baja. Az, hogy bármily nagytekintélyű tudós szájából hangzott is el, nem igen lesz fogantatja. A Thaly által is hangoztatott emheri hiúság nem fogja megengedni, hogy az az egyesület, a melynek egyik-másik szereplő egyén áll az élén, beolvasszassék a másikba. A legtöbb egyület tagjai azt mondják, hogy az övék az életképes. Olvadjon be az övékbe a másik. Ők élni akarnak tovább. S aztán ha volna is itt-ott hajlandóság, ki legyen a kezdeményező? Ily mozgalmat csak igen magas állású, nagy tekintélyű bíró emberek indíthatnának, akikre a közönség inkább hallgat. Csak hogy ezek a leghiubbak.

S hogyha Pozsonyban és már a kisebb városokban is panaszkodnak a sok egyület miatt, mennyivel van inkább helye itt Kassán? Az alakuló egyesületek száma mindig sokkal több azoknál, a melyek csöndesen

elszenderednek. A vége az, hogy az egyesületi tagdíjak szaporodnak és talán meg lehetne koczkáztatni azt az állítást, hogy az új egyesületek által szolgáltatott hazafias, gazdasági és jótékony eredmények nem állanak arányban azzal az összegekkel, amit a tagsági díjakban fölemésztettek. Ha ezekről az összegekről lehetne statisztikát csinálni, az lenne csak a tekintélyes szám.

Pedig az egyesületekre szükség van. Hiszen azok a műveltségnek, a társadalom fejlődésének, az egy osztályhoz tartozók okos szolidaritásának és a közügyekért való érdeklődésnek eleven jelei, amelyeket nélkülözni nem lehet. De a túltengés itt is egészségtelen. S igazán szükség volt arra, hogy ez ellen oly nagytekintélyű ember emelje fel szavát, mint Thaly Kálmán. S ha nem is lesz szavának valami nagy kihatása, annyit talán fog érni, hogy az emberek óvatosak legyenek új és új egyesületek alapításában.

HIREK.

— Közigazgatási ülés. Kassa város közigazgatási bizottsága e havi ülését, tekintettel *Bánó Jenő*nek, a délolaszországi károsultak javára tartott felolvasására, kivételesen délután 3 órakor kezdi meg.

— A bírói kar gyűlése. *Berczely Jenő* táblai elnök a délolaszországi segélyakció magyar bizottságának felhívására, a táblai kerületben gyűlést rendezett, melynek eredménye gyanánt 1300 koronát meghaladó összege gyűlt egybe. A bőkezű adományt az elnök a mai napon megküldte a központi bizottságnak Budapestre.

— A tanári-kör diszgyűlése. Az újból megalakult kassai tanári kör február hó 6-án, szombaton, esti fél 6 órakor a premontrai főgimnázium tornatermében diszgyűlést tart. Targysorozat: 1. Dr. Takács Menyhért, prépost, diszelnök, megnyitja a gyűlést. 2. Karsai Ervin, köri elnök, emlékbeszédet tart *Bubics Zsigmond* püspök, elhunyt tiszteleti tag fölött. 3. Dr. Pap Illés, köri tag, *Orlovsky István* c. főigazgatóról, a Kör nagydíjdemű volt elnökéről mond emlékbeszédet.

— Társadalmi zsur. A vasárnap VI-ik zsur élvezetes műsorában az V-ik zsurral ellentétben ezuttal majdnem kizárólag társadalmunk bájos és kedves hölgykoszorújának ifjabb tagjai vesznek részt, részben mint a városi zeneiskola felsőbb növendékei *Tóthné Huszka Ágnes* tanárnő vezetése alatt s előadandó műsoruk bizonyára minden legkényesebb műértőt is ki fog elégíteni.

— Felolvasás. A „Kassai Kereskedők-körében” dr. *Fejér Vilmos* orvos nagyszámú közönség előtt felolvasást tartott az alkoholizmusról, mely alkalommal behatóan ismertette az alkohol romboló hatását. Utána *Kerekes György* tanár szép beszéd keretében fejtegette a szocializmust. Ugy a tanulságos felolvasás, mint a beszéd általános tetszést keltettek. A műsor végeztével a fiatalság nagyrésze táncra perdült, mely este 10 órakor ért véget. Itt említjük meg, hogy a kör rendezősége felkéri mindazokat, akik a február 6-án megtartandó mulatságra tévedésből nem kaptak volna meghívót és arra reflektálnak, azok forduljanak a kör elnökségéhez (fő-u. 65. I. em.), mely szívesen rendelkezésükre áll.

— Kassai hölgyek piknikje. A jótékony célú piknik szűkebbkörű bizottsága tegnap tartotta rendes heti ülését, a melyen a többi közt elhatározottat, hogy a piknik beléptidija, annak dacára, hogy ezen mulatság, kedélyesség, vidámság, ötlet, móka és trükkök dolgában minden eddigi mulatságot felül fog mulni, csak 2 korona lesz. Vascsora szelvény egy személyre való husételre 1 korona, minden darab sütemény 20 fillér, egy csésze tea 60 fillér, tea süteményekkel

1 korona, szóval minden a legmérsékeltőbb és szigorúan fixrozott árak mellett lesz kapható. Vételkényszer egyáltalában nem lesz, a szelvények külön pénztárnál árusítatnak, a kiszolgáló urinók csak a pénztárnál előre megvett szelvények ellenében adnak ki ételnemüket, úgy, hogy a büftasztalnál a legkisebb mértékű zsarolástól sem kell félni. Kényszerhelyzetbe senki se jut, miután a büftasztalhoz csak az megy, aki önként akar, vagy aki az ott közszemlére kitétt inycsiklandozó ételek, vagy bájos hölgyek kínálásának ellentálni nem tud. A bizottság szaporán működik s már eddig is óriási mennyiségű felajánlott ételnemű felett rendelkezik. *Szalay Lászlóné* védnőknő korhelylevelet ajánlott fel, mely hajnalban „szelvények” ellenében kapható lesz. Szóval a rendezőség erősen működik s gondoskodik mindenről, hogy a farsang utolsó napja méltó kedélyességgel teljen el. További részletekkel nap-nap után fogunk a mulatni vágyó közönségnek szolgálni.

— A galambutcai rablógyilkosság. A rablógyilkossággal gyanúsított *Kiss János* a helyőrségi fogházban gondos zár alatt van. Letartóztatása lopás miatt történt, melyet egyik bajtársa kárára követett el, azonban fogvatartása alatt szakadatlanul folytatják ellene a rablógyilkosság ügyében is a vizsgálatot. *Kiss* többször állt a katonai bíróság előtt, valamennyi kihallgatásán konkul tagadja a bűncselekményt, azt állítván, hogy *Hajnal Lida* ékszerait megtalálta. *Kiss János* úgy látszik, tudja, hogyha beismeri a gyilkosságot, akkor hóhér kötélen végzi életét a katonai törvénykönyv szerint. Míg ha csak a bizonyítékok vallanak reá, vártogsággal fizeti meg a szörnyű bűnt. A bizonyítékok kiderítése, most a rendőrség feladata, a közönség már elfásult az ügy iránt, ami abból látható, hogy a rendőrség most nem kap annyi adatot mint a nyomozás elején, holott a bűn teljes kiderítése szinte lehetetlenség számba megy a közönség érdeklődése nélkül. Tegnap közöltük volt a rendőrség felhívását, mely bizonyos pontokban szedi össze mindazt, ami a nyomozás érdekében a közönség közreműködését is feltételezi. Ma újból megismételjük a kérést. Aki tud valamit, haladéktalanul tegyen jelentést. Döntő bizonyíték annyit tesz, mint a gyilkos elfogatása s azt is jutalom éri, aki ezzel szolgál a nyomozó hatóságnak. Minden bejelentés *Cselényi Béia* kapitányhoz, a bűnügyi osztály főnökéhez intézendő.

— Az Otthon művészete. Dr. *Czakó Elemér* ur, az orsz. iparművészeti muzeum öre, akad. tag, a Városszépítő-Egyesület meghívására *Konrády Lajos* cs. és kir. katonai lelkész ur szíves közreműködésével, vetített képekkel kísért felolvasást tart az „Otthon Művészete” címen. Az előadás f. é. február 17-én d. u. 4 órakor a színházban lesz megtartva, melyet ez alkalomra *Komjáthy* igazgató ur szívesen felátendni. E felolvasás rendezésével a Városszépítő-Egyesület a város intelligens közönségének kíván szolgálatot tenni, amidőn módot nyújt neki, hogy a legtekintélyesebb szakembertől közvetlen előadásban hallja, hogy miként lehet otthonunkat egyszerű eszközökkel művészi értelemben széppé, kellemessé és vonzóvá tenni. A felolvasásra a jegyek a közönséges délutáni helyárak mellett a színházi nappali pénztárnál már most megválthatók.

— Havazás. A száraz téli időt tegnap hirtelen erős havazás követte, mely este dühöngő hózivattal köszöntött be. A havazás persze nagy örömet keltett a rodli-sport híveinek táborában, mert a most leesett hó még jó időre meghosszabbítja a szánkózás népszerű élvezetét. A bankói pályát ugyanis az utóbbi időben, már mesterségesen kellett fentartani, ami sok költségbe került s a mel-

lett a jegespálya nem nyújtott oly biztos és kellemes ereszkedést, mintha hórétteg födte volna. Most a természet segítségére sietett a rodli-sportnak s van nagy öröm a bankói hegyoldalon.

— Halállal végződött multság. *Gold* József hadnagy hirtelen halálát, mint a boncolás megállapította, fulladás okozta. Elsején bajtársaival nagy multságot csapott, hajnal felé mámorosan feküdt az ágyba. Álmában lepte meg a rosszullet, gyomrából kikiváncsozott az étel s az ital. A hadnagy, akit hanyat fekvé találtak holtan, maga tudatlanul így fulladt meg. Ma délután temették el, általános részvét mellett. A család a hadnagy holttestét Prágába szállítja.

— Uj ezüstpénzek és tizkoronások. Az osztrák kormány új törvényjavaslatot terjesztett a Reichsrath elé, melyhez hasonlókat a magyar kormány is rövidesen be fog nyújtani a magyar parlamentnek. A törvényjavaslatok új ezüst kurrenspénzek kivevéséről és a 10 koronás bankjegyek forgalmának emeléséről szólnak. Nevezetesen 100 millió K értékű ezüst egykoronás és 50 millió K értékű ezüst kétkoronás fog kiveretni, utóbbiak az ezüst egytorintosok helyének betöltése végett. Ebből a 150 millió K ezüstpénzből Ausztriára 105, Magyarországra 45 millió esik. A tizkoronás bankjegyek kiadása jelenleg 160 millió koronában van kontingentálva; jövőre a kontingentálás megszűnik és az Osztrák-Magyar Bank, ép úgy mint a huszkoronást, tetszés szerinti mennyiségű tizkoronást hozhat forgalomba.

— Elgázolt kis leány. *Adamsik* András fuvaros kocsija tegnap délelőtt elgázolta *Glück* Blanka iskolás leányt. A megsérült leányt kocsin szülei lakására szállították. *Adamsik* ellen vigyázatlan hajtás miatt a kihágási eljárást megindították.

— Találatott a gróf Bercsényi-utcán több zsák és pokróc. Ugyancsak találatott egy nagyobb pénztárcában egy kisebb pénztárca — üresen!

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejártua szobák. Részgyógy, fürdők, lift. Olcsó árak Főherceg Sándor-utca 30. sz.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féld Emulsio után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik.

Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó 32 éven keresztül. Ép ily szembeötlő a javulás az általános egészséget illetőleg.

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féld módszer védelme — a halat — kérjük figyelembe venni.

Étvágy és álm

visszatér, s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható mindenyógytárban.

Színház.

— Az ember tragédiája. A kassai Nemzeti Színház a Tosca után most újabb művészi értékű feladatot tűzött maga elé, színre hozza Madách Imre *Az ember tragédiája* című remekművét. Amint a Toscával a színház énekes tagjai komoly és mély sikert arattak, oly biztosra vehető a drámai tagok teljes sikere Madách darabjában. Az

ember tragédiájának színrehozása rendkívüli munkával jár. Nemcsak a színészek átka kíván nagy előkészületeket, hanem a külső kiállítás is. A szereplők teljes ambícióval várják az előadást. Komjáthy mint Ádám, Fáy Flóra mint Eva és Bartha mint Lucifer mellett, kisebb-nagyobb szerepekben az egész társulat részt vesz az előadásban. Ami a kiállítást illeti, bátran jelezhetjük, hogy a kassai színpadon hasonló fényvel még darab színre nem került. A híres Eszterházy díszletek, melyeknek megfestésére a bőkezű főúr 60 ezer forintot áldozott, már ma jönnek Kassára. Komjáthy János csak nagy utánjárással tudta megszerezni ezt a művészi dekorációt, mely egymaga látványosság számba megy. A díszletek felszerelése végett Kassára jött Gyöngyössi Viktor festőművész, aki a színpad dekorálására adja meg az utasításokat. A ma esti előadás után tartják meg a díszletpróbát, melyet a közönség is megtekinthet. A kiállítást teljessé teszik a díszletekhez tartozó korhű, pompás jelmezek, melyek szintén megérkeztek már. Az ember tragédiája ebben a pazar kiállításban négyszer egymás után kerül színre. Előjegyzéseket, tekintettel a nagy jegykeresletre, a színház nappali pénztára elfogad.

Színházi műsor:

Csütörtök: másodszor: *Szerelmeskedés*.

Péntek: *A drótoslót*.

Szombat: *Az ember tragédiája*.

Vasárnap: d. u. *Makrancos hölgyek*.
este *Az ember tragédiája*.

Hétfő: *Az ember tragédiája*.

Kedd: *Az ember tragédiája*.

TÁVIRAT — TELEFON.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 4.

A képviselőház mai ülésén *Justh* Gyula elnökölt. Néhány kisebb jelentés után áttértek a földadókataszter vitájára.

Muacsevics Vazul horvát felszólalása után *Vlád* Aurél hosszabban beszél a javaslat ellen, amely újabb adóterheket jelent.

Sándor Pál részletesen polemizál azokkal a szónokokkal, akik az ő beszédével foglalkoztak. Beszéde közben eltér a tárgytól, mire elnök figyelmezteti. *Sándor* engedélyt kér a Háztól, hogy a tárgytól eltérhessen.

Elnök felteszi szavazásra a kérdést. A Ház az engedélyt megadta, dacára annak, hogy *Wekerle* és *Andrássy* a kisebbséggel szavaztak.

— *Molnár* Jenő: Leszavazták a kormányt!

— *Polónyi* Géza: Lemondani!

— *Wekerle*: (báronyszékére mutatva) Csak tessék megalakítani a kabinetet!

Sándor Pál után *Farkasházy* Zsigmond szóváltette a házszabályokhoz szólva, *Kállay* Lipót tegnapi előadói jelentését.

Kállay Lipót kimagyarázó szavai után *Röck* Iván beszélt a javaslat mellett, sürgetve a boritaladó eltolását.

Wekerle bankformulája.

Budapest, febr. 4.

A reggeli lapok hírei szerint *Wekerle* úgy tervezi a bankformulát, hogy két önálló bank lenne Budapesten és Bécsben, mindkét bank kiadna bankjegyeket és az egytorma érték megállapítás érdekében a bankok kartellre lépnének. Csak így lehet a magyar valuta diságióját elkerülni.

Üdvözlés Justhnál.

Budapest, febr. 4.

A józsefvárosi polgárság küldöttsége ma délelőtt tisztelgett *Justh* Gyulánál és átnyújtotta neki a józsefvárosi nagygyűlésnek az önálló bankra vonatkozó határozatát. *Justh* az üdvözlést megköszönve kijelentette, hogy ebben a kérdésben a Ház nagy többsége sziklaszilárdan kitart az ő véleménye mellett. Tartsák meg bizalmukat — így szól — a nemzet győzni fog és önök nem fognak bennem csatlakozni. A küldöttség *Justh*ot lelkesen megéljenezte.

Hóviharok.

Budapest, febr. 4.

Mindentelől óriási hóviharok hírért hozza a táviró. A vasutak nyílt pályán elakadtak. Mármarosban különösen nagy viharok dühöngtek. Ausztriában a vihar több emberáldozatot követelt. Prágából a vasut 5—6 óra késséssel közlekedik.

Gyilkosság az örökség miatt.

Budapest, febr. 4.

A budapesti törvényszéken *Mikóvics* bíró elnöklete alatt ma kezdték meg annak a bűnpörnek tárgyalását, amelynek vádlottai *Kustján* György és neje meggyilkolták a náluk lakó *Hajnal* Antal nyug. főkalauzt. Először úgy akarták feltüntetni a dolgot, mintha *Hajnal* természetes halállal mult volna ki, de később kiderült, hogy a várt örökség miatt meggyilkolták. *Kustján* azzal védekezik, hogy *Hajnal* elcsábította a feleségét. A tárgyalás folyik.

Kassai Nemzeti Színház.

1909. évi febr. hó 4-én (páratlan)

Szerelmeskedés.

Színmű 3 felv. Irta: Schnitzler Arthur.
Fordította: Révész Ferenc.

SZEMÉLYEK:

Weiring Hans	—	—	—	Bartha István
Krisztina, a leánya	—	—	—	Étsy Emilia
Schlager Mici	—	—	—	Komáromi M.
Lobheimer Fritz	—	—	—	Bárony A.
Kaiser Theodor	—	—	—	Szomorj Miklós
Binderné	—	—	—	N. Bodroghy Lina
A férj	—	—	—	Dr. Rácz Ede

Szatócsok

mellékkeresetre, minden tőkebefektetés nélkül szert tehetnek. — Közelebbi adatokkal szolgál a „Napló” kiadóhivatala **Kossuth Lajos-utca 16.**

KASSAI KÖZUTI VASUT RÉSZV.-TÁRSASÁG.

MEGHIVÓ.

A „Kassai Közuti Vasut Részvénytársaság”
évi rendes

XVII-İK KÖZGYŰLÉSÉT

f. évi február hó 20-ik napjá-
nak d. e. 11 órájában tartja a
társulat hivatalos helyiségében,

melyre a t. részvényeseket meghívja az
IGAZGATÓSÁG.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az 1908. évi mérleg, nyereség- és veszteség-számla megvizsgálása és jóváhagyása.
2. Igazgatósági és felügyelőbizottsági évi jelentés.
3. Egy igazgatósági tag választása.
4. Öt felügyelőbizottsági tag választása.

Mérleg-számla 1908. évi december hó 31-én. *Vagyon:* Építési-számla 723184.48 K. Pénztár-számla 546.62 K. Folyó-számla 1451.76 K. Letétpénztár-számla 8100.— K. Takarmány-számla 49.50 K. Raktár-számla 183.75 K. Lóállomány-számla 500.— K. Nyereség-, veszteség-számla 172206.89 K. Összesen 906223.— K. *Téher:* Részvénytőke-számla 580600.— Törlesztési hátralék-számla 19400.— K. Óvadék-számla 100.— K. Közp. Gáz és Vill. R-T. 296616.79 K. Folyó-számla 1506.21 K. Társ. Részv. Letét-számla 8000.— korona. Összesen 906223.— korona.

Nyereség-veszteség-számla. *Tartalékok:* Csermelyvölgyi építkezések-számla 5588.64 K. Felülvizsg. építkezési-számla 24879.83 korona. Teherszállítási-számla 15242.46 korona. Személyszállítási-számla 5514.34 K. Ált. költség-számla 2942.47 K. Tiszti fizetések-számla 2250.— K. Javitások-számla 10861.41 K. Kocsikésedelmi-számla 340.88 K. Kocsibeállítási-számla 1665.50 K. Pályafentartási-számla 4354.84 K. Összesen 73640.37 K. *Követel:* Tartalék-alap-számla 2156.— K. Teherszállítási-számla 32193.16 K. Személyszállítási-számla 13575.07 korona. Mérleg-számla 25716.14 K. Összesen 73640.37 korona.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Rélay Róbert ig. elnök, s. k., Keller s. k., Umheiser s. k., Polinszky Emil s. k., Schlesinger s. k., Littman Sándor s. k., dr. Brósz László s. k., Lux Lajos s. k.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Hegedüs Lajos elnök, s. k., Lasz gallner Albert s. k., Homola István s. k., Novelly s. k., Szakmáry s. k.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk 1908. évi zárszámadásainkat előterjeszteni azon jelentésünkkel, hogy ezen szárszámadásainkat átvizsgáltuk és üzleti könyveinkkel összehasonlítottuk, azokkal teljesen egyezőknek és helyeseknek találtuk.

Alapszabályaink 19. és 30. §§-ainak intézkedéséhez mérten ellenőriztük 1908. évben úgy a pénztárkezelést, valamint az üzlet menetét, azt kifogástalannak jelenthetjük.

A most betérjesztett 1908. évi zárszámadásaink szerint voltak:

Bevételeink:

a teherszállítás után . . . . . 32193.16 K
a személyszállítási után . . . . . 13575.07 K 45768.23 K

Kiadásaink:

a teherszállításnál . . . . . 15242.46 K
a személyszállításhoz . . . . . 5514.34 K
általános költségek . . . . . 2942.47 K
tisztviselői fizetések . . . . . 2250.— K
javítások a járműveknél . . . . . 10861.41 K
javítások a pályánál . . . . . 4354.84 K
kocsibeállításért . . . . . 1665.50 K
kocsikésésekért . . . . . 340.88 K 43171.90 K
marad 1908 évi üzemi fölösleg mint nyereség . . . . . 2596.33 K
leírások . . . . . 28312.47 K
marad 1908 évi veszteség 25716.14 K
melyet új számlára átvinni indítványba hozunk.

A leírások a következők: a „csermelyvölgyi építkezések számlá"-n 5588.64, továbbá a „felülvizsgálandó építkezések számlá"-n 24879.83, — minthogy ezen tételek immár értéket nem képviselnek; ezen leírások részbeni fedezésére javasoljuk a 2156.— K-t kitevő „tartalék-alap számla" felhasználását és ennek folytáni leírását. Ezen kölcsönös leírások az 1908. évre 28312.47 K veszteséget eredményez.

Ezzel kapcsolatban kérjük a t. közgyűlést, hogy miután remény van arra, hogy várható bevételeink 1909. évben is előreláthatóan képesek lesznek 1909. évi kiadásainkat az esetre fedezni, ha a személyforgalom eddigi korlátozása az illetékes tényezőktől megengedve lesz, — hogy 1908. évi október hó 13-án tartott rendkívüli közgyűlésünk tárgya fölött, vagyis a társulat felosztása kérdésében érdemleges határozat ma sem hozassék.

Jelentjük, hogy Keller Viktor és Umheiser József igazgatósági tagok lemondtak, miután hat igazgatósági tagi állás betöltve van, javasoljuk, hogy a közgyűlésen csak egy új igazgatósági tag választassék.

A felügyelő bizottság megbízása letelvé, a bizottság tagjai ez évben választandók.

Végül kérjük a t. közgyűlést, hogy ezen jelentésünket tudomásul venni, az 1908. évi zárszámadásunkat jóváhagyni és nekünk úgy mint a felügyelő-bizottságunknak a felmentvényt megadni méltóztassék.

Kassa, 1909. évi február hó 3-án tartott igazgatósági ülésünkben.

Rélay Róbert s. k., ig. elnök, Keller s. k., Umheiser s. k., Polinszky Emil s. k., Schlesinger s. k., Littman Sándor s. k., Dr. Brósz László s. k., Lux Lajos s. k.

Tisztelt Közgyűlés!

Igazgatóságunknak jelentésével kapcsolatban jelenthetjük, hogy társaságunknak ügyvitelét, könyvvitelét és pénztári kezelését a társulati alapszabályok 27. és 28. §-ának intézkedéséhez mérten elfűtztük s ezt mindenben helyesnek, kifogástalannak találtuk.

Az igazgatóságunk által bemutatott 1908. évi zárszámadásokat is megvizsgáltuk, melyek helyesen vannak egybeállítva és üzleti könyveink minden tételével egyeznek.

Kérjük a tisztelt közgyűlést, a bemutatott 1908. évi zárszámadásokat jóváhagyni és úgy az igazgatóságnak, valamint nekünk a felmentvényt megadni sziveskedjenek.

Kelt Kassa, 1909. évi február hó 3-án.
Hegedüs s. k., Lasz gallner Albert s. k., Homola István s. k., Novelly s. k., Szakmáry s. k.

Kivonat az alapszabályokból.

11. §. A közgyűlésen minden részvényes szavazati joggal bír és pedig minden egyes részvény után, mely legkésőbb három nappal a közgyűlés előtt a társulati pénztárnál elismervény mellett letétetett, egy-egy szavazattal. — Ötven szavazatnál többet azonban saját maga részéről és ugyancsak ötven szavazatnál többet felhatalmazás útján egy részvényes sem gyakorolhat. Felhatalmazni egyszerű levélben is lehet.

2028. végr. sz.
1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kassai kir. járásbírósnak 1908/V. 2705. sz. végzésével Balluch József javára 4300 kor. követelés s. járuléka, valamint az összes kielégítési jogot nyert foglaltatók követeléseik erejéig végrehajtás folytán lefoglalt és 2469 K. 65 f. becsült ingóságokra a kassai kir. járásbírósnak 1908. V. 2705/3—4. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak Kassán Fő-utca 77. szám alait leendő megtartására, határidőül 1909. évi február hó 25-ik napjának délután 2 órája kitűztetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, kávéházi berendezés s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kassán, 1909. évi febr. hó 1 én.

Véniss Béla
kir. bírósági végrehajtó.

Iroda-szolga

azonnal felvétetik Vitéz A. utóda könyvnyomdájában, Kossuth Lajos-utca 16. szám.

Makulatura papir

III kicsiben és nagyban III
III jutányos áron kapható III

a „NAPLÓ” kiadóhivatalában Kassán,
Kossuth L. 16. (Bejárat a Fazekas-utcaórl)

Okleveles zongoratanárnő

intelligens családoknál zongoraleckékre vállalkozik. Kezdek számára kitűnően bevált tanítási módszerrel rendelkezik. Haladók továbbfejlesztését, valamint a művészi korrepetálást elvállalja. — Cim: Major Rózi Fő-utca 66. sz. II. em. 20. ajtó.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban.